

ECHO

Świdwina

W numerze:

- Z historii ziemi świdwińskiej
- Kongres Afrykanistyczny
- Studniówka w liceum
- Sukces powiatu świdwińskiego
- Rocznica zdobycia Świdwina
- Nowy dowódca 1. SLT
- Wileńskie Kaziuki w Świdwinie
- Rajd Kocioł Świdwiński

GAZETA PROMOCYJNA **WYDAWNICTWA ADAM MARSZAŁEK**

2024, nr 303

ISSN 1428-2186

NAKLAD 5000 EGZ.

SUKCES I MIĘDZYNARODOWEGO KONGRESU AFRYKANISTYCZNEGO

W ceremonii otwarcia I Międzynarodowego Kongresu Afrykanistycznego uczestniczyło wielu dyplomatów, przedstawicieli władz samorządowych, badaczy i przedsiębiorców. Na pamiątkowej fotografii uwieczniliśmy m.in.: JE prof. **Anastase Shyaka**, ambasadora Republiki Rwandy w Polsce, JE **Danny'ego M. Ssozi**, ambasadora Republiki Ugandy w Niemczech, JE **Patience Obinna-Okiyi**, ministra/chargé d'Affaires a.i. ambasady Nigerii w Polsce, **Michała Koniucha**, wicewojewodę kujawsko-pomorskiego, **Sławomira Kopyścia**, wicemarszałka województwa kujawsko-pomorskiego, **Michała Zaleskiego**, prezydenta miasta Torunia, JE ambasadora dr **Tomasza Łukaszuka** i prof. dr. hab. **Arkadiusza Żukowskiego**. Centrum Badań Wschodnich i Afrykanistycznych reprezentował dr **Adam Marszałek**, sekretarz generalny CBWiA.

B.P.

STAROSTA DORADCĄ PREMIERA

Wicepremier, Minister Obrony Narodowej **Władysław Kosiniak-Kamysz** powołał starostę świdwińskiego **Mirosława Majkę** w skład Zespołu Doradców ds. współpracy z samorządem terytorialnym. Utworzenie tego Zespołu świadczy o tym, że Ministerstwo Obrony Narodowej dostrzega istotną rolę lokalnych samorządów w kształtowaniu i budowaniu kompleksowego systemu bezpieczeństwa państwa.

K.G.

ROCZNICA WYZWOLENIA

Dnia 3 marca na Placu Konstytucji 3 Maja w Świdwinie zgromadziło się mnóstwo osób – mieszkańcy powiatu, przedstawiciele władz i samorządów, a także szkół i przedszkoli. W obchodach 79. rocznicy wyzwolenia Świdwina udział wziął również wiceminister obrony narodowej **Stanisław Wziątek**.

M.K.

PUBLIKACJA KOLEJNEGO TOMU ZARZĄDZANIA CHINAMI

W pekińskim kompleksie dyplomatycznym Diaoyutai odbyła się ceremonia podpisania porozumień dotyczących publikacji IV tomu *Zarządzania Chinami* autorstwa przewodniczącego Chińskiej Republiki Ludowej **Xi Jinpinga**. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Wydawnictwo Języków Obcych, jedną z najbardziej prestiżowych chińskich oficyn wydawniczych, zajmującą się publikacją i dystrybucją *Zarządzania Chinami* w Państwie Środka i ponad 180 państwach świata. Gość specjalny ceremonii – **Li Shulei**, członek Biura Politycznego Komitetu Centralnego KPCh, podkreślił znaczenie międzynarodowej współpracy wydawniczej w budowie mostów porozumienia między Chinami i ich zagranicznymi partnerami.

Michał Dahl

WIECZORNY OBIAD W WARSZAWSKIEJ „LITERATCE”

W warszawskiej restauracji „Literatka” prezes dr **Adam Marszałek** wydał uroczysty obiad na cześć sekretarza generalnego Chińskiej Akademii Nauk Społecznych **Zhao Zhimina** stojącego na czele delegacji, w skład której wchodził: zastępca sekretarza generalnego **LIU Zuokui**, zastępca dyrektora generalnego Biura Współpracy Międzynarodowej **Liao Fan**, dyrektor Oddziału Europejskiego Biura Współpracy Międzynarodowej **LiYang**, zastępca dyrektora Zakładu Badań Polityki Europejskiej Instytutu Europeistyki **He Zhigao**, prof. nadzw. Instytutu Europeistyki **Kong Yuan**, zastępca dyrektora Działu Badań Studiów Europy Środkowo-Wschodniej **Ju Weiwei** oraz koordynator programu Biura Współpracy Międzynarodowej **Zhao Yuting**. Wśród gości byli również: były wicepremier, a obecnie prezes Izby Przemysłowo-Handlowej Polska-Azja dr **Janusz Piechociński**, prezes Związku Literatów Polskich **Marek Wawrzekiewicz**, dr **Monika Popielewicz-Durakiewicz** z Instytutu Badań Edukacyjnych. W trakcie spotkania sekretarz generalny Zhao Zhimin zadeklarował poszerzenia współpracy wydawniczej pomiędzy Marszałek Publishing Group a wydawnictwami podległymi Chińskiej Akademii Nauk Społecznych.

79. ROCZNICA ZDOBYCIA ŚWIDWINA

W dniu 3 marca w 79. rocznicę zdobycia Świdwina w uroczystości na placu Konstytucji 3 Maja udział wzięli: burmistrz **Piotr Feliński**, wiceminister obrony narodowej **Stanisław Wziątek**, członkini Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego **Anna Bańkowska**, starosta świdwiński **Mirosław Majka**, przewodnicząca Rady Miasta **Monika Stępnia**k, przewodniczący Rady Powiatu **Jerzy Anielski**, przewodnicząca Rady Gminy **Anna Olejnicz**ak, radni Rady Miasta, przedstawiciele Garnizonu Świdwin, Policji i Państwowej Straży Pożarnej, dyrektorzy szkół i przedszkoli, społeczność szkolna i przedszkolna, Młodzieżowa Rada Miasta Świdwin wraz z opiekunką **Justyną Kondrack**ą, Świdwińskie Stowarzyszenie Lotnictwa Rekreacyjnego, Polski Związek Piłsudczyków, Polski Związek Sybiraków, Związek Żołnierzy Wojska Polskiego, Polski Związek Emerytów i Rencistów, Rada Seniora Miasta Świdwin, Klub Senior+, Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów „Słoneczna Jesień”, Dzienny Dom Opieki Medycznej, Towarzystwo Miłośników Wilna i Kresów Wschodnich, Powiatowy Zarząd Dróg, Spółdzielnia Mieszaniowa Osiedle, przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Środowiskowego Domu Samopomocy, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Świdwinie, Centrum Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Świdwinie, Zespołu Placówek Specjalnych w Sławoborzu, Parku Wodnego „Relax”, Zakładu Usług Komunalnych, Miejskiej Energetyki Ciepłej oraz zaproszeni goście i mieszkańcy miasta. Poczty Sztandarowe wystawiły: Rada Miasta Świdwin, Publiczna Szkoła Podstawowa nr 1 im. Orła Białego, Publiczna Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi nr 2 im. ppor. Emilii Gierczak, Publiczna Szkoła Podstawowa nr 3 im. Lotników Polskich, Publiczna Szkoła Podstawowa nr 4 im. Osadników Wojskowych, Zespół Szkół Rolniczych Centrum Kształcenia Zawodowego im. St. Żeromskiego, Zespół Szkół im. Wł. Broniewskiego, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Oddział w Świdwinie, Policja oraz Straż Pożarna. Po odśpiewaniu *Mazurka Dąbrowskiego* oraz przemówieniu burmistrza miasta **Piotra Felińskiego** głos zabrał wiceminister obrony narodowej **Stanisław Wziątek**, członkini Zarządu Województwa Zachodniopomorskiego **Anna Bańkowska** oraz przewodnicząca Młodzieżowej Rady Miasta **Weronika Tudrujek**. Wiersz *Ojczyzna – to mój dom* przedstawiła grupa „Tygrysków” z Przedszkola nr 1 im. Kubusia Puchatka, a wiersz *Moja mała ojczyzna* grupa „Leśnych Ludków” z Przedszkola nr 2 Pod Topolą. Kompanię honorową pod dowództwem ppor. **Pawła Szczepanowskiego** wystawiła 21. Baza Lotnictwa Taktycznego. Apel pamięci odczytała por. **Oksana Mariak** z 21. Bazy Lotnictwa Taktycznego.

UM

PEKIŃSKA KONFERENCJA TŁUMACZY I WYDAWCÓW

30 stycznia 2024 r. w Pekinie odbyła się konferencja promująca międzynarodową współpracę tłumaczy i wydawców, zorganizowana przez Wydawnictwo Języków Obcych. Spotkanie było okazją do wręczenia oficjalnych powołań dla nowych członków Międzynarodowego Instytutu Współpracy Wydawniczej, którego działalność została zainaugurowana 1 lipca 2023 r. przez prezesów dziewięciu grup wydawniczych z całego świata, w tym prezesa Marszałek Publishing Group dr. **Adama Marszałka**. Funkcjonowanie podmiotu koncentruje się m.in. na koordynacji współpracy wydawców, przede wszystkim w zakresie planowania i publikacji serii wydawniczych. Inicjatorami i głównymi koordynatorami projektu są chińskie Wydawnictwo Języków Obcych i jego najważniejsi zagraniczni partnerzy, w tym Marszałek Publishing Group. W trakcie styczniowej konferencji grono współpracujących wydawców poszerzyło się m.in. o podmioty z Azerbejdżanu, Grecji, Kenii, Uzbekistanu i Zjednoczonych Emiratów Arabskich. Podczas wydarzenia Marszałek Publishing Group reprezentował red. **Michał Dahl**.

Michał Dahl

NOWY DOWÓDCA 1 SLT ROZMOWA W AMBASADZIE

fot. Konrad Kiefert

26 stycznia 2024 r. na placu apelowym 21. Bazy Lotnictwa Taktycznego odbyło się uroczyste przekazanie obowiązków dowódcy 1. Skrzydła Lotnictwa Taktycznego. Dotychczasowy dowódca, gen. bryg. dr inż. pil. **Maciej Trelka**, w obecności czasowo pełniącego obowiązki dowódcy Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych, gen. broni **Marka Sokołowskiego**, dokonał symbolicznego przekazania sztandaru 1. Skrzydła Lotnictwa Taktycznego płk. mgr. inż. pil. **Piotrowi Iwaszko**. W uroczystości uczestniczyli m.in. podsekretarz stanu w Ministerstwie Obrony Narodowej **Stanisław Wziątek** oraz dowódca Centrum Operacji Powietrznych – Dowództwo Komponentu Powietrznego, gen. dyw. pil. **Ireneusz Starzyński**. Od początku lutego br. płk **Piotr Iwaszko** pełni oficjalnie funkcję dowódcy 1. Skrzydła Lotnictwa Taktycznego.

UM

Na zaproszenie JE **Amirsaida Agzamkhodjaeva** ambasadora Republiki Uzbekistanu do siedziby ambasady tego państwa w Polsce przybył dr **Adam Marszałek**, prezes Marszałek Publishing Group. W trakcie rozmowy, w której uczestniczyli także radca **Rustam Rustamov** i asystent prezesa dr **Bartosz Płotka**, uzgodniono zasady współpracy między Ambasadą a firmami skupionymi w MPG.

K.G.

XXXII KAZIUKI WILEŃSKIE W ŚWIDWINIE

fot. Artur Arturo

Świdwin
Świdwiński
Ośrodek Kultury
Zamek

zaprasza na

XXXII Kaziuki Wileńskie w Świdwinie

1-3 marca 2024, ul. 1 Maja

Piątek 1 marca

12:00 Oficjalne otwarcie

12:20-15:00 Występy artystyczne dzieci
ze szkół i przedszkoli

Sobota 2 marca

11:00 Kolorowy korowód ulicami miasta,
pokaz chodzenia na szrudkach i zonglowania

12:00 Występy artystyczne

ponadto: stoiska handlowe i gastronomiczne
karuzela i zjeżdżalnia dla dzieci

FOTOREPORTAŻ I MIĘDZYNARODOWEGO KONGRESU AFRYKANISTYCZNEGO

PROF. ANDRZEJ TRETYN REKTOREM UMK

Prof. dr hab. **Andrzej Tretyn** został wybrany rektorem Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu na kadencję 2024–2028. Rektor elekt obejmie stanowisko 1 września 2024 r. Wspierać go będą, pełniąc funkcję prorektorów, profesorowie: **Magdalena Barwiolek**, **Adam Kola**, **Monika Wałachowska**, **Joanna Kucharzewska** oraz **Radosław Sojak**. Andrzej Tretyn tytuł profesora zwyczajnego uzyskał w 1999 roku. Odbywał staże oraz prowadził badania naukowe w kilkudziesięciu prestiżowych uczelniach zagranicznych, m.in.: był stypendystą Wageningen Agricultural University w Holandii, Dutch Research Council (NWO), Fundacji Aleksandra von Humboldta, Japan Society for the Promotion of Science (JSPS) w Plant Science Center, The Institute for Physical and Chemical Science (RIKEN) w Jokohamie w Japonii. Prowadził badania naukowe w: Justus-Liebig University w Giessen w Niemczech, Max Planck Institute for Plant Breeding Research w Kolonii oraz Frontier Research Program w RIKEN w Tokio. W 2004 roku przebywał w Gyeongsang National University w Jinju w Korei Południowej. Dwukrotnie był laureatem francusko-polskiego programu Polonium, realizowanego we współpracy z Uniwersytetem w Tuluzie we Francji.

J.M.-K.

SUKCES POWIATU ŚWIDWIŃSKIEGO KWIATY OD SIATKARZY

Podczas uroczystej gali „Laureatów Rankingu Powiatów 2023” ogłoszono wyniki Ogólnopolskiego Rankingu Powiatów. Na wysokim czwartym miejscu uplasował się powiat świdwiński. Nagrodę odebrał starosta **Mirosław Majka**, któremu towarzyszyli przewodniczący Rady Powiatu **Jerzy Anielski** i wicestarosta **Zdzisław Pawelec**. Eksperci rankingu docenili stosowanie rozwiązań proekologicznych i ekoenergetycznych w obiektach użyteczności publicznej należących do powiatu oraz rozbudowę i unowocześnianie bazy obiektów szkolnych.

E.W.

Z okazji Dnia Kobiet zawodnicy klubu siatkarskiego CUK Anioły Toruń **Robert Brzóstowicz** oraz **Mateusz Podboraczyński** złożyli życzenia i obdarowali kwiatami damską część załogi Wydawnictwa Adam Marszałek, które reprezentowały: szefowa marketingu **Katarzyna Szczutkowska**, dyrektor **Iwona Nadolska-Batosiak** oraz **Joanna Zakrzewska**.

P.J.

„TRÓJKA” – 79. ROCZNICA ZDOBYCIA ŚWIDWINA

Powojenna historia naszego miasta z punktu widzenia życia ludzkiego jest krótka, ale bogata. Żyjąc tu i teraz czerpiemy jednak z przeszłości tego grodu. Zwłaszcza wtedy, gdy w kalendarzu pojawia się znacząca data 3 marca, a w naszej szkole uczniowie mają możliwość ujrzenia niesztampowych apeli, poruszających tematy z historii dawnego Świdwina i jego mieszkańców. Tym razem nasi uczniowie mogli obejrzeć historię Krzyżaka i pięknej Świdwinianki, bitwy o krowę, a także walk z 1945 roku, a wszystko ujęte w zawsze modnym motywie podróży w czasie. Wszystko w oprawie kostiumów, scenografii i rekwizytów. Przedstawienie obejrzało w skupieniu i zaciekawieniu, co zauważyła dyrektorka **Agnieszka Rościńska**, która podziękowała wszystkim zaangażowanym w przygotowanie tej uroczystości. Scenariusz i reżyseria: **Katarzyna Kupiec** i **Julita Stańczyk**, scenografia: **Małgorzata Pulnik** i **Julita Berkowska**. Wykonawcami apelu byli uczniowie klas 5–6.

K. Kupiec

VI RAJD KOCIOŁ ŚWIDWIŃSKI 1945 – ŚWIDWIN 2024

fol. Wiesław Wiczorek

9 marca 2024 roku odbyła się zabawa historyczna związana z 79. rocznicą zdobycia miasta Świdwin przez wojska 1. Frontu Białoruskiego wspierane przez 1. Armię Pancerną. Ówczesne zwycięstwo umożliwiło podejście pod Kołobrzeg, który był tzw. miastem twierdzą. Dalsze walki toczyły się w lasach w okolicy Świdwina, gdzie żołnierze 1. Armii Wojska Polskiego okrążyli X Korpus Armijny SS. Rajd miał za zadanie uczcić obchody 79. rocznicy zdobycia Świdwina, poszerzać wiedzę historyczną uczestników, a także ją popularyzować. Impreza odbyła się na zasadzie pieszego rajdu. Trasa przebiegała przez miasto i okoliczne tereny, również w miejscach związanych z walkami w „Kotle Świdwińskim”. W trakcie marszobiegu na uczestników czekał szereg punktowanych zadań. Do ich wykonania potrzebna była ogólna wiedza z historii II wojny światowej. Oprócz tego część zadań bazowała na sprawności fizycznej i szeregu innych umiejętności.

Wiesław Wiczorek

DWA POŻARY

Zamek obok Bramy Kamiennej i mariackiej świątyni jest zabytkową wizytówką miasta. Świadczy dobitnie o jego przeszłości. Tu funkcjonuje od kilkudziesięciu lat centrum życia kulturalnego Świdwina i powiatu. Od dzieciństwa Zamek kształtował część mojej wyobraźni wypełnionej rycerzami, cudownymi księżniczkami, tajemniczymi przejściami podziemnymi, mrocznymi lochami. Mieszkałem z rodzicami i rodzeństwem na Zatorzu. Zerkałem w jego stronę drepcząc do przedszkola, idąc do szkoły, maszerując do pracy, na randki i do knajpy. Z lekkim dreszczykiem emocji mijałem ostrosłup pomnika grobowego zwieńczonego czerwoną gwiazdą poległych żołnierzy radzieckich na skraju placu w centrum miasta (dziś Konstytucji 3 maja). Przed zamkiem w latach 40. i 50. gapilem się na uczniów technikum grających w piłkę i uczestniczących w szkolnych apelach. Nieco później zaprzyjaźniłem się z uzdolnionymi poetami Zbyszkiem Krupowiesem i Leonem Zdanowiczem. Zamek był ich „świątynią”. Pod ich wpływem stałem się bywalcem spotkań i przedsięwzięć zamkowych. Przygoda z teatrem „Kontrasty”, „Gazetą Świdwińską” to te, które szczególnie zapamiętałem. A teraz już tylko pozostały spotkania autorskie, odbieranie dyplomów, przyjmowanie szacownych tytułów, no i spotkania z grupką przyjaciół z licealnej ławy w kawiarni „Czytelnik”. Cieszy mnie, że od zawsze zamkiem władają mądrzy pasjonaci kultury. Wymienię tylko tych z dawnych lat, by nie pominąć nikogo: Stanisław Misakowski, Barbara Żurawska, Marian

Wiszniewski. Zamek jak zawsze tętni życiem. A że bywają niepowodzenia, kłopoty radości i smutki? Takie jest nasze życie.

Miał zamek w swojej powojennej historii tragiczne wydarzenie. W 1952 roku pożar w północno-zachodnim skrzydle zamku. Spaliło się wyposażenie świetlicy i internatu Państwowego Technikum Mechaniki Rolnej, bo tu ówczesnie mieściła się szkoła (jedna z poprzedniczek dzisiejszego Zespołu Szkół Rolniczych).

Pamiętam ten pożar, mieszkałem tuż za przejazdem kolejowym. Szybko przybiegłem. Zgiełk, biegający strażacy z węzami i sikawkę konną, która najbardziej utkwiła mi w pamięci. Były też pompy i samochody ustawione przy Redze. Nie wiem jaka była pora dnia, miałem siedem lat. Po wakacjach miałem pójść do pierwszej klasy.

Zapytałem burmistrza Franciszka Paszela absolwenta 4-letniego Państwowego Technikum Mechanizacji Rolnictwa z 1955 roku jak pamięta ten dzień: „Byłem w drugiej klasie, pożar prawdopodobnie powstał w nocy, od nieszczęsnego komina lub pieca. Gdy rano przyszedłem do szkoły zauważyłem zbiegowisko, samochody strażackie. Szkoła była w części południowej, dzisiaj bibliotecznej. Bez przeszkód po schodach przy bramie dostałem się do klasy. Wy-

chowawcą i nauczycielem był inż. Jan Moskwa. Byliśmy źli, bo zarządził kłóśkę i nie pozwalał na przerwach wyjść na zewnątrz”. Pytam czy później zawieszono zajęcia. „Nie pamiętam, ale jeśli to na kilka dni”. Klasy nie ucierpiały, tylko internat, który przeniesiono do budynku na ul. Łokietka.

Zadzwoiłem do znajomego, który wówczas mieszkał na Podgórnjej, zapytałem o ten dzień: „Stałem przed naszym domem na Podgórnjej, widziałem fruujące nad zamkiem płonące żagwie, wiatr wiał w naszą stronę, można było wyczuć oprócz dymu, uderzenia ciepłego powietrza. Nie było wówczas bloków na Nowomiejskiej i wojskowych na Niedziałkowskiego, które by były naturalną przeszkodą”.

Byłem naocznym świadkiem dwóch dotąd największych pożarów w tej części miasta, które w pierwszej fazie zauważyłem z mojego rodzinnego, wówczas białego domku przy przejeździe kolejowym na Szczecińskiej 1. Od wschodu z kuchni pożar na Zamku w 1952 roku, od zachodu w kwietniu 1961 roku pożar warsztatów technikum z dużego pokoju, dzisiaj z pańska bym powiedział „salonu”. Nie wiedziałem wówczas, że sam kiedyś zostanę strażakiem i z tego fachu odejdę na emeryturę.

Zbigniew Czajkowski

DZIEŃ KOBIET W ŚWIDWIŃSKIM KLUBIE SENIOR +

W Klubie Senior + w Świdwinie w dniu ich święta na kobiety czekały słodkości, kawa i kwiaty. Życzenia i upominki złożył starosta **Mirosław Majka**, wójt **Kazimierz Lechocki** oraz burmistrz **Piotr Feliński**, a spotkanie uprzyjemnił piękny występ **Marcysi Greszaty**. Seniorki recytowały wierszyki i śpiewały wesołe piosenki. Specjalne podziękowania otrzymały najbardziej zaangażowane w akcje charytatywne Panie.

Wszystkim Kobietom, dużym i małym życzymy radości, zdrowia i pogody ducha nie tylko w tym dniu!

Wiesław Wieczorek

WYDAWNICTWO MECENASEM SPORTU **MEDAL DLA PREZESA**

Tradycyjnie już w Sali Wielkiej Dworu Artusa odbyła się doroczna uroczystość wręczenia statuetek mecenasom toruńskiego sportu. Wśród kilkudziesięciu firm znalazło się także Wydawnictwo Adam Marszałek, któremu za wsparcie udzielane toruńskim sportowcom podziękowali: prezydent **Michał Zaleski** oraz jego zastępca **Zbigniew Fiderewicz**.

SPOTKANIE PRZYJACIÓŁ LITWY

Konsul honorowy Litwy w Toruniu **Przemysław Bańkowski** wydał przyjęcie z okazji podwójnego święta litewskiego: 16 lutego 1918 r. – dzień odzyskania państwowości przez Litwę oraz 11 marca 1990 r. – dzień odzyskania niepodległości przez Litwę (jako pierwszy kraj Związku Sowieckiego). W spotkaniu udział wzięli m.in.: prezydent Torunia **Michał Zaleski**, wiceprezydent **Zbigniew Fiderewicz**, przewodniczący Rady Miasta prof. **Marcin Czyżniewski**, konsul honorowy Peru **Maciej Wydrzyński**, prof. **Jerzy Łukaszewicz** oraz dr **Adam Marszałek**.

Prezes Towarzystwa Miłośników Torunia prof. dr hab. **Krzysztof Mikulski** wręczył przyznany przez Zarząd ToMiTo dr. **Adamowi Marszałkowi** medal „100 lat Towarzystwa Miłośników Torunia”. Został on przyznany w uznaniu zasług dla miasta i Towarzystwa.

D.K.

M.K.

POWOŁANIE PANI PROFESOR

Działający pod Patronatem Honorowym Konsulatu Generalnego Rzeczypospolitej Polskiej w Ałmaty po konsultacji ze środowiskiem polskich i kazachskich przedstawicieli nauki, powołał Międzynarodową Radę Naukową Polska-Kazachstan, której przewodniczącymi zostali: prof. dr hab. **Józef Tymanowski** oraz prof. **Zijabek Kabuldinov**. Powołanie w skład tego grona otrzymała prof. UMK, p.B. dr hab. **Joanna Marszałek-Kawa**.

p.B.

Z.K.

CZYTAJĄ „ECHO ŚWIDWINA”

dr **Paweł Machalski**,
Prezes Zarządu Forum Rozwoju
Energetyki Odnawialnej, Toruń

prof. **Urszula Kielkowska**,
Katedra Technologii Chemicznej,
UMK, Toruń

JE prof. **Anastase Shyaka**,
ambasador Rwandy
w Polsce

dr **Iwona Murawska**,
Instytut Nauk Pedagogicznych,
UMK, Toruń

ŚWIDWINIANIE NA KONGRESIE AFRYKANISTYCZNYM ROZMOWA DR. BURDELSKIEGO

Aktywny udział zarówno w części merytorycznej, jak i towarzyskiej wzięła redaktor naczelna **Elżbieta Wielgosz**, której towarzyszył mąż **Janusz**. Gość honorowy Kongresu, ambasador Rwandy w Polsce JE prof. **Anastase Shyaka**, zaprezentował świdwinianom walory turystyczne swego kraju. W jego głębokim przekonaniu I Międzynarodowy Kongres Afrykanistyczny w znakomity sposób przyczyni się do zacieśnienia współpracy polsko-rwandyjskiej na polu gospodarczym, naukowym i kulturalnym.

K.G.

W trakcie spotkania z JE ambasadorem KRLD **Chae II** w Polsce dr **Marceli Burdelski** zaprosił dyplomatów tego kraju do udziału w XI Międzynarodowym Kongresie Azjatyckim. W spotkaniu uczestniczył również II sekretarz **Paek Pom Chol**.

P.B.

SPOTKANIE Z BANKOWCAMI

O zasadach współpracy finansowej między Marszałek Development & Press a Nicolaus Bank dyrektorka **Iwona Nadolska-Bartosiak** rozmawiała ze starszą doradczą **Justyną Maruszak** oraz doradcą biznesowym **Łukaszem Ossowskim**.

D.K.

JUBILEUSZ PANI JANINY

W leżącym na Kujawach pałacu odbyła się piękna uroczystość jubileuszu 60-lecia urodzin pani **Janiny Sieradzkiej**, bardzo aktywnej członkini Zespołu Wspierania Twórców Pomorza, Kujaw i Ziemi Dobrzyńskiej. Wśród licznej grupy ponad 100 gości byli m.in.: **Barbara i Krzysztof Mikulscy**, **Halina i Adam Marszałkowie**, córka **Justyna** z mężem, syn **Zbigniew** z żoną, wnuczka, rodzeństwo oraz przyjaciele i znajomi.

E.W.

I PREZESA WIKTORA SIERADZKIEGO

WIZYTA WICEWOJEWODY

W Świdwinie gościł wicewojewoda zachodniopomorski **Bartosz Brożyński**. Rozmawiano o „szybkiej ścieżce” komunikacji między samorządami a Urzędem Wojewódzkim, a także omówiono sprawy związane z budową nowego osiedla mieszkaniowego w kierunku nad jezioro Bukowiec.

UM

Z historii miasta i ziemi świdwińskiej

KAPITAN MARYNARKI WOJENNEJ LITWY ANTANAS KAŠKELIS

cz. II

Rodzina Kaunas Kauneckich.
Stoją od lewej:
Wiktor – ojciec Algimatasia z bratem

Przygotowując do druku drugą część tekstu o kapitanie Antanasiu Kaškelisie przypomniałem sobie o bliskim koleździe Alku Kauneckim – zawsze mnie poprawiał: „Nie Alek a Algimantas”. On i jego rodzice byli Litwinami. Niestety już nie żyje. Zmarł w styczniu 2013 r.

Często spotykaliśmy się na rodzinnych uroczystościach, u teściów córki Oli. Byliśmy też goszczeni na rocznicy ślubu Alka i jego żony Wandy. Nie pamiętam o czym rozmawialiśmy, ale głęboko w pamięci mam jego niezwykle poczucie humoru. I to nie tylko na przyjęciach rodzinnych, ale i przypadkowych spotkaniach, na ulicy, w sklepie czy w kolejce do lekarza. Rozbawiał wszystkich. Alek odwiedzał bliskich ojca na Litwie, sam urodził się już w Polsce. W dzieciństwie mówił po litewsku, wśród rówieśników często udawał niemowę, bo się wstydził, że jeszcze nie potrafi tak jak oni mówić po polsku i narazi się na kpiny i docinki.

Rodzice mieli duży majątek w miejscowości Szakaj koło Kowna/Kaunas. Gdy nadeszła Armia Czerwona zostali ostrzeżeni, że wszystkich „kułaków” będą wywozić na Sybir. W ciągu jednego dnia załadowali na furmankę najbardziej potrzebne rzeczy, zaprzęgli konie i ruszyli na Zachód. Po drodze

zatrzymywali się na dłuższe postoje, pracując za wikt i nocleg. Pokonali około 800 kilometrów.

Zatrzymali się już w polskim Świdwinie u gospodarza na Świdwinku, gdzie pracowali w gospodarstwie za żywnienie i lokum. Tam też urodził się Alek. Zmienił nazwisko z Kaunas na Kaunecki. W Świdwinie spotkali innego Litwina, charakterystyczną postać w pejzażu miasta, Wincentego Dyżbałowicza z Podgórnej. Słusznego wzrostu z sumiastym wąsem i kresowym zaśpiewem. Człowiek orkiestra – obracał walutami, kupował i sprzedawał przedmioty codziennego użytku, a przede wszystkim pomagał rodakom. Gdy ktoś napotkany pytał Wincentego o zdrowie, niezmiennie odpowiadał „pri końcu”. Dyżbałowicz załatwił rodzinie Kauneckich mieszkanie w Świdwinie i ojcu pracę. Na koniec chciałbym podziękować Adamowi Kotarskiemu za nieocenioną pomoc w powstaniu tekstu.

Zbigniew Czajkowski
/zczejkowski@vp.pl/

Na okręcie „Prezydent Smetona” (lata 30.)

Dalsza walka z przemytem nie była łatwa. Ludzie w tym fachu wiedzieli, że jeśli na horyzoncie pojawi się słup czarnego dymu to może być to jedynie ten wydobywający się z „Prezydenta Smetony”. Przemysłowcy zastosowali wtedy nową metodę działania – zaczęli rozdzielać kontrabandę po mniejszych jednostkach pływających i kutrach rybackich. Spowodowało to spadek opłacalności wyprowadzania na pełne morze zdecydowanie większego trałowca, który generował dosyć spore koszty. Rząd litewski podjął decyzję, aby do tych działań zakupić mniejsze i zwrotniejsze jednostki. Coraz rzadsze działania były przyczyną, że kapitan Kaškelis prócz dowodzenia trałowcem, pełnił od 1933 roku służbę w administracji komendy portu Kłajpeda. W 1937 roku doszło do incydentu,

Plk S. Dirmantas i kpt. A. Kaškelis (1936)

w wyniku którego „Prezydent Smetona” osiadł na mieliźnie w trakcie kolejnej burzy. Odholowanie go do portu było bardzo kosztowne (specjalnie do tego sprowadzono holowniki z Gdańska), a na domiar złego konieczne było przeprowadzenie remontu w Lipawie. Był to zbyt duży błąd jak na flagowy okręt floty litewskiej. Kapitana postanowiono nie pociągać do większej odpowiedzialności, ale tajnym rozkazem Ministra Obrony Narodowej ukarano kapitana aresztem domowym i przeniesiono do rezerwy bez zwyczajowego awansu. Już nigdy nie dowodził okrętem flagowym. Mimo to nadal bardzo kochał morze i brał udział w życiu publicznym.

Po incydencie wplynięcia na mieliżnę Antanas Kaškelis pracował w administracji portu w Kłajpedzie (1938)

W 1938 roku był jednym z organizatorów oraz członkiem jury, pierwszych międzynarodowych regat żeglarskich Kłajpeda – Nida (trasa wynosiła około 50 km wzdłuż linii brzegowej). Podwładni kapitana i marynarze wspominali, że kapitan był uczciwym dowódcą, osobą wymagającą, ale życzliwą. Nosił też przydomek „Admirał Tirpitz” (nosił taką samą efektowną brodę, co słynny admirał Cesarstwa Niemieckiego Alfred von Tirpitz). Był pobożny, chodził do kościoła zarówno w sobotę, jak i w niedzielę. Jego najbliższa rodzina to żona Elena z Estoni i trzy córki: Ludvikas, Laidas i Militas.

Na początku 1939 roku w wyniku nacisków ze strony III Rzeszy, Kłajpeda trafiła pod władzę Niemców i powróciła do historycznej nazwy Memel. Antanas Kaškelis jesienią tego samego roku po ukończeniu sześćdziesięciu lat ostatecznie rozstał się z armią. Przez kilka miesięcy żeglując własnym statkiem przemieszczał się pomiędzy portem w Lipawie i Šventoji (pol. Święta). W 1940 roku po włączeniu Litwy do ZSRR został aresztowany. Był przecież dowódcą burżuazyjnej armii Litwy, a wcześniej oficerem floty imperatora Rosji. Bolszewicy takich ludzi nie oszczędzali. W sowieckim więzieniu spędził prawie rok, po czym

podpisał z nimi umowę o współpracy, gdzie zobowiązał się do pomagania agentom rosyjskim na terenie Niemiec. Zezwolono mu wtedy na „repatriację” do Kłajpedy/Memel.

Po ataku III Rzeszy na ZSRR w czerwcu 1941 roku sytuacja diametralnie się odwróciła. W 1943 roku kapitan Antanas Kaškelis postanowił opuścić Litwę i ostatecznie jego tułaczy los dopełnił się na niemieckim Pomorzu. Umarł w Schivelbein w lecie 1944 roku (ówczesna nazwa naszego Świdwina i został pochowany na tutejszym cmentarzu. Po jego grobie nie ma śladu, a i w archiwach: miejskim i regionalnym nic nie znaleziono. Szkoda.

oprac. Zbigniew Czajkowski

KONSULOWIE NA KONGRESIE AFRYKANISTYCZNYM

Ważnym elementem I Międzynarodowego Kongresu Afrykanistycznego był panel konsularny. Wzięli w nim udział konsulowie honorowi: Tunezji – **Lotfim Mansour**, Litwy – **Przemysław Bańkowski**, Peru – **Maciej Wydrzyński** (Toruń), Peru – **Wojciech Giergiel** (Katowice), radny miasta Torunia **Wojciech Klabun**, prezes firmy Eurokadra z Gliwic **Wiesław Jamiński**, prof. **Intissar Chaabani** z Uniwersytetu w Tunisie oraz liczna grupa pracowników nauki i studentów. Spotkanie odbyło się w Konsulacie Honorowym Litwy, a jego moderatorem był konsul honorowy Tunezji Loftim Mansour. Dyskutowano przede wszystkim na temat roli i zadań konsuli honorowych we współczesnej rzeczywistości politycznej.

K.G.

NOWA RADA NAUKOWA CENTRUM BADAŃ WSCHODNICH I AFRYKANISTYCZNYCH

W trakcie trwania I Międzynarodowego Kongresu Afrykanistycznego sekretarz generalny Centrum Badań Wschodnich i Afrykanistycznych dr **Adam Marszałek** oraz wiceprezes CBWiA **Michał Dahl** wręczyli w imieniu prezesa Centrum prof. dr hab. **Joanny Marszałek-Kawy** powołania do Rady Naukowej tej instytucji. Osobiście odebrali je: prof. **Hasan Jamsheer**, prof. **Bara Ndiaye** z Senegalu, dr. **Ilias Tasopoulos** z Grecji oraz nieobecni na spotkaniu: prof. **Marek Malinowski**, prof. **Stanisław Parzymies** i prof. **Arkadiusz Żukowski**. Gratulacje nowo powołanym członkom Rady składali wicemarszałek województwa kujawsko-pomorskiego **Sławomir Kopyść** oraz ambasador Rwandy JE prof. **Anastase Shyaka**.

M.K.

STUDNIÓWKA ŚWIDWIŃSKICH LICEALISTÓW

W sobotni wieczór, 3 lutego 2024 r., w tarnowskim Młynie nad Starą Regą, odbył się bal studniówkowy świdwińskich licealistów. To wyjątkowe wydarzenie przypomniało młodzieży, że egzamin dojrzałości zbliża się wielkimi krokami. Zabawę tradycyjnie rozpoczęto polonezem. W tańcu przepięknie zaprezentowali się uczniowie, dyrektorzy szkoły oraz wychowawcy klas czwartych. **Łucja Maduń** (kl. IVa), w imieniu maturzystów, powitała zebranych gości, podziękowała nauczycielom za ich trud wkładany w przygotowanie do matury, wychowanie, codzienne wsparcie. Szczególne słowa uznania i wdzięczności skierowała do Rodziców – gospodarzy uroczystości, którzy zorganizowali bal. Pan dyrektor – **Krzysztof Mrowiński** – życzył maturzystom ukończenia szkoły, powodzenia na egzaminach maturalnych oraz trafnych wyborów w dorosłym życiu. Radosna zabawa na parkiecie, prawie do białego rana, pozwoliła młodzieży na chwilę zapomnienia o stresie, ogromie pracy, niezbędnej mobilizacji do nauki. W ten wyjątkowy wieczór nie zabrakło wyboru króla i królowej balu. Zaszczyc przypadł wspańiałym tancerzom, uczniom klasy IV c – **Dominice Głasek** i **Ksawierowi Kaczyńskiemu**. Okazją do wspomnień lat spędzonych w liceum, szkolnych wycieczek, wspólnych rozrywek był także film przygotowany przez maturzystów – jednocześnie zabawny i wzruszający. Ten wieczór zapewne na zawsze pozostanie w pamięci i sercach maturzystów, bo „są takie noce od innych łaskawsze, kiedy się wolno wygłupić, wolno powtarzać nigdy i zawsze, wolno słowami się upić...” (A. Osiecka).

Małgorzata Olszewska, fot.: M. Olszewska, B. Głasek

